

Anders Nyman
Hållbarhetsstrateg
anders.nyman@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Yttrande gällande remiss, Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022

Sammanfattning

Miljömålsrådet ämnar i sin årsrapport för 2022 lämna förslag till regeringen inom programområde "Styrmedel för hållbar konsumtion". Dessa förslag har skickats på remiss och Trelleborgs kommun ges möjlighet att lämna synpunkter.

Miljörådets förslag inom programområde "Styrmedel för hållbar konsumtion" omfattar tre områden och Trelleborgs kommun yttrar sig gällande område *Mer hållbara måltider i skolan*.

Förslaget innebär en komplettering av skollagens nuvarande krav på skolmaten i grundskolan samt att utvidga kraven till att inte enbart omfatta grundskolan. Vid genomförande av förslaget föreslås en utredning kring vilka måltider som ska tillhandahållas kostnadsfritt och finansieringsprincipen, samt ansvarsfördelning rörande styrning, föreskrifter och uppföljning på skolmåltidsområdet.

Trelleborgs kommun ser generellt positivt på förslaget och de problem som förslaget adresserar gällande nuvarande krav på måltider i skollagen.

Ytterligare information och kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande i sin helhet, finns under rubriken *Ärendet* i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, Yttrande gällande remiss, Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022, KS 2022/784, 2022-10-26
Regeringskansliets remissmissiv, 2022-10-11
Miljömålsrådets årsrapport 2022 inklusive förslag till regeringen
Internremissvar från bildningsförvaltningen, Dnr BIN 2022/3215, 2022-10-17

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande som sitt eget.

Beslutet skickas till

Miljödepartementet (skickas med e-post till m.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se, ange diarienummer M2022/00493 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet)
Bildningsnämnden

Ärendet

Miljömålsrådet ämnar i sin årsrapport för 2022 lämna förslag till regeringen inom programområde ”Styrmedel för hållbar konsumtion”. Dessa förslag har skickats ut på remiss och Trelleborgs kommun ges möjlighet att lämna synpunkter.

Miljörådets förslag inom programområde ”Styrmedel för hållbar konsumtion” omfattar tre områden:

1. Mer hållbara måltider i skolan
2. Riktlinjer för mer hållbar mat i skattefinansierade miljöer för barn och ungdomar
3. Cirkulärt Lyft - Stöd till textil- och modeföretag för utveckling och omställning till mer hållbara produkter och affärsmodeller i en cirkulär ekonomi.

Trelleborgs kommun yttrar sig gällande punkt 1 *Mer hållbara måltider i skolan*.

Konkret innebär förslaget att komplettera skollagens nuvarande krav på att skolmaten i grundskolan ska vara näringsriktig och kostnadsfri, så att krav också ställs på matens miljöpåverkan. Dessutom föreslås att utvidga kraven till att inte enbart omfatta grundskolan, utan även andra skolformer, samt att kraven ska gälla all servering i skolans lokaler under hela skoldagen. I ett arbete med att genomföra förslaget bör frågan om vilka måltider som ska tillhandahållas kostnadsfritt och finansieringsprincipen för detta utredas. Detsamma gäller ansvarsfördelning rörande styrning, föreskrifter och uppföljning på skolmåltidsområdet.

Befintliga problem som förslaget är tänkt att adressera när det gäller nuvarande krav på skolmåltider i skollagen:

- Det finns idag inga krav på skolmåltiders miljömässiga hållbarhet.
- Det är otydligt hur skollagens krav på näringsmässig hållbarhet ska tillämpas och följas upp i praktiken samt vilka av skolans måltider som omfattas.
- Det är otydligt vilka måltider som omfattas av skollagens krav på kostnadsfria skolmåltider.
- Skollagens nuvarande krav på skolmåltider gäller enbart grundskolan, och inte exempelvis förskola och gymnasieskola.
- Det råder en otydlig ansvarsfördelning för styrning och uppföljning av skolmåltiderna.
- Det saknas underlag för inspektion av kraven.

Yttrande

Det finns idag inga krav på skolmåltiders miljömässiga hållbarhet

Trelleborgs kommun anser att lokal livsmedelsproduktion är viktig för både krisberedskap, klimatanpassning och för en levande landsbygd. Trelleborgs kommun ser positivt på att styrning, utformning och uppföljning av skolmåltidernas kvalitet tydliggörs på nationell nivå. Krav i skollagen kombinerat med uppföljning kan bli en drivkraft för kompetensutveckling och kvalitetssäkring.

Det är otydligt hur skollagens krav på näringsmässig hållbarhet ska tillämpas och följas upp i praktiken samt vilka av skolans måltider som omfattas

Trelleborgs kommun ser positivt på att samtliga måltider i samtliga verksamheter omfattas av samma reglering och att styrning, utformning och uppföljning av skolmåltidernas kvalitet tydliggörs på nationell nivå. Livsmedelsverket utfärdar nationella riktlinjer med hänvisning till skollagen, men kopplingen mellan lagkrav och riktlinjer samt myndigheternas roll behöver förtydligas. Vetenskapligt grundade sammanvägningar utifrån hälsoeffekter och miljömål finns i Livsmedelsverkets kostråd och riktlinjer för offentliga måltider som tillsammans med kommande nordiska näringsrekommendationer bör utgöra underlag för regleringen och uppföljningen av skolmåltidernas kvalitet.

Det är otydligt vilka måltider som omfattas av skollagens krav på kostnadsfria skolmåltider

Trelleborgs kommun ser positivt på att samtliga måltider, frukost, lunch och mellanmål samt i OB-verksamhet även middag, i samtliga verksamheter omfattas av samma regleringar. Systemet med kostnadsfria och näringsriktiga skolluncher har haft en positiv och utjämnande effekt på matvanor och hälsa. I Trelleborgs skolor pågår redan nu tre projekt med införandet av kostnadsfria frukostar vilket sannolikt utgör ett värdefullt inslag för elever med sämre förutsättningar att äta bra mat hemma. I barnkonventionen, som är lag i Sverige, finns också barns rätt till näringsriktiga livsmedel i tillräcklig omfattning, vilket kostnadsfria skolmåltider kan bidra till att säkerställa. Om krav införs på fler kostnadsfria måltider utöver luncher skulle det också medföra kostnader.

Skollagens nuvarande krav på skolmåltider gäller enbart grundskolan, och inte exempelvis förskola och gymnasieskola

Skolan står för en betydande del av barns och ungas matkonsumtion till vardags. Skollunchen bidrar med omkring 30 procent och tillsammans med frukost och mellanmål kan intaget utgöra 70–80 procent av energiintaget över en dag. Trelleborgs kommun ser positivt på att samtliga måltider i samtliga verksamheter omfattas av samma reglering.

Det råder en otydlig ansvarsfördelning för styrning och uppföljning av skolmåltiderna

Trelleborgs kommun ser positivt på att styrning, utformning och uppföljning av skolmåltidernas kvalitet tydliggörs på nationell nivå. Livsmedelsverket utfärdar nationella riktlinjer med hänvisning till skollagen, men kopplingen mellan lagkrav och riktlinjer samt myndigheternas roll behöver förtydligas.

Det saknas underlag för inspektion av kraven

Trelleborgs kommun menar att för att tydligare styra utvecklingen av offentligt finansierade måltider krävs att beslutsfattare beaktar alla aspekter av hållbarhet och sätter ambitiösa mål utifrån flera aspekter, både miljömässiga och hälsomässiga. Det är idag vanligt förekommande att landets kommuner beaktar en eller ett par aspekter av hållbarhet men få omfattar matens samlade påverkan på miljö och hälsa i t.ex. lokala mat- och måltidspolicys.

Trelleborgs kommun menar att nationella riktlinjer skulle fungera som underlag för de lokala riktlinjer som föreslås i regeringens promemoria Ds 2021:31. Det är avgörande att riktlinjerna inte enbart omfattar upphandlingsprocessen utan även tar upp områden såsom menyplanering, servering och hantering av avfall. Detta skulle förenkla för verksamheterna att utforma sina lokala riktlinjer och säkerställa att de baserar dem på bästa tillgängliga kunskap. Livsmedelsverket är idag ansvarig för nationell samordning gällande hållbar livsmedelskonsumtion och har den kompetens som krävs för att utforma denna typ av riktlinjer och att säkerställa kvalitetssäkring utifrån nationella riktlinjer.